

Odgovor madžarske vlade.

LDU Zeneva, 5. septembra. Kakor se govori, namerava Madžarska umakniti svojo prošnjo za sprejem v zvezo narodov in sicer z ozirom na Zapadno Ogrsko.

sanjih izpremembe pakta, ki bo predložen skupščini v odločitev. Kot rutiniran parlamentarec in izboren jurist bo gotovo jamčil za to, da se udeležiti njegova beseda, po kateri naj sedanja skupščina pozitivno dela. Časnikarjem je izjavil, da se ne zavzema za daljšo dobo zborovanja, da bi se ga mogli udeležiti vodilni politiki.

volucionarni obhodi. V Bilbao so revolucionarji poškodovali železniški most, da bi preprečili vojaške Transporte. Posebno nezadovoljstvo vzbujajo polnradna vest vlade o nameravanih večjih naborih.

socialnodemokratska stranka pristopi k mednarodnemu delavskemu združenju socialističnih strank (takozvani 2 in pol internacionali), ki je bila ustanovljena pred nekaterimi meseci na Dunaju in h kateri pripadajo že organizacije 12 dežel. Po živahni debati je bil predlog z 245 glasovi proti 13 glasovom sprejet. (Odobrovanje.)

roke kot samostojna država, ki bo po pogodbi vezana z Veliko Britanijo.

DKU Berlin, 5. septembra. Pri današnji vprizoritvi Verdijeve opere "Aida" v državni operi se je okoli 9 ure operni pevec Josip Mann nenadoma zgrudil mrtev na tla. Zadela ga je kap. Predstava se je morala vsled tega prekiniti.

DKU Gradec, 6. septembra. Iz Eisenerza poročajo, da je družba za filme »Sascha« napravila na Erzbergu 5 filmskih slik ter pri tem uporabila 500 delavcev kot statiste. Na Martinovi etagi so navrtali v ta namen 5 lukenj, ter jih nato razstrelili. Pri tem je razstreljeno kamenje ranilo 12 delavcev, med temi 3 težko.

TIP Milan, 5. septembra. V nedavni seji italijanskega ministrskega sveta je ministrski predsednik Bonomi naročil pravosodnemu ministru Rodino, naj preišče možnosti morebitnega navezovanja diplomatskih stikov z Vatikanom. Oficijozno glasilo Vatikana »Osservatore Romano« prinaša pomemben članek, kjer zahteva izvestno teritorialno bazo za neodvisnost svete Stojice.

TIP London, 5. septembra. Lord Reading, ki je imenovan za guvernerja v Indiji, je že odpotoval na svoje novo mesto. Kakor poroča "Daily News", je lord Reading poverjen z važno misijo, da preuredi indijsko samoupravo na ta način, da bi Indijci dobili vlado v svoje

Ne palagajte dijakom strani, temveč knjige; ne izprašujte nalog, marveč — predmet. Naj bi razumeli, se zainteresirali in vzljubili predmet, zmisel in vrednost predmeta!

In li koncu to, kar je zaenkrat naj-
važnejše in najnujnejše:

vaznejsje in najprijnejše:

Učite omladino vsaki dan in vsa-
ko uro, da vlada v vsem uni-
verzumu, v materijelnem in duševnem
svetu, v službi in delu, v javnem in za-
sebnem življenju vrhovni in večni za-
kon; katerega ne more nihče in nič ne
obiti, ne preskočiti, niti ogoljufati niti
izpremeniti siloma; zakon ravnotežja,
zakon, po katerem ni nič izgubljenega,
ne propade noben trud in nobeno delo,
a nasprotno se tudi ne pridobi in ne
doseže noben uspeh zastonj, brez truda,
Zakon, ki uči, da lahko sprejemaš le
toliko, kolikor si vložil, da iz ničesar
pe nastane nekaj, da nevrednost ne
more biti vrednost, da se najbolj golju-
fa oni, ki misli, da bo z goljufijo prišel
do vrednosti in da bo zgradil bodočnost
na votlem, praznem; zakon, da edino le
delo in napor premagujeta odpor in
ustvariata vrednosti.

V tem vzgojite mladino, šolniki, in rešili ste prihodnjo generacijo, narodu pa bodočnost!

* Resen položaj v Nemčiji. Nar. Listy* poročajo iz Berlina, da tamošnji politični krogi prešojajo sedanji položaj v Nemčiji zelo resno. Monarhistične in nacionalistične stranke merijo svojo moč z vladnim blokom, kateremu pripadajo demokrati, socialisti in katoliki in ki predstavljajo 10 milijonov organiziranih pristavev. Delavske organizacije so pripravljene proglasiti splošno stavko kakor za časa Kappovega puča, ako bi monarhisti skušali izpremeniti sedanji republikanski in demokratski režim. Nasproti temu pa razpolagajo nacionalisti s tajno vojaško organizacijo in z velikimi zalogami orožja. V tej splošni negotovosti, ki grozi Nemčiji z reakcijo militarističnih življenj, pa pripravljajo socialistični levicariji in komunisti splošno komunistično vstajo. Baje so dobili v ta namen iz Rusije 300 milijonov zlatih mark. Domneva se, da bi bilo središče monarhistične akcije v Münchenu. Ludendorff in polkovnik Bauer sta se baje sporazumela in delata skupno za militaristično diktaturo. Med kmetijskim ljudstvom na deželi so že osnovane krajevne monarhistične organizacije, ki bi skrbale za dobavo živil mestom in armadi.

* Večni mir in prezident Harding. Predsednik Zedinjenih držav Harding je govoril na otvoritvenem večeru neke vojaške šole: „Kamorkoli nas že pripeljejo plemenite težnje človeštva, eno je gotovo: nikdar ne pride čas, ko ne bodo potrebne oborožene vojske. Tudi če bomo znatno znižali oboroževanje, ne bomo mogli izključiti vojnih konfliktov. Iz srca želim, da bi bila armada in mornarica nižja. Mislim pa, da je povsem nepotrebno soditi, da jih nikdar več ne bomo potrebovali.“

*** Nemški načrti v Italiji.** Rimska „Idea nazionale“ je objavila tajno poročilo trgovskega atachea nemškega poslaštva v Rimu Stroheckera. Poročilo odkriva načrte nemške gospodarske ekspanzije v Italiji in metode, s katerimi skuša Nemčija doseči svoje cilje. Načrt je povsem preprost: poplaviti Italijo z nemškim blagom tako, da bi italijanska produkcija padla v krizo. Na ta način bi se nemški podjetniki brez posebnih težav ugnedili v Italiji ter si pridobili odločilni vpliv tudi na trgovino med Italijo in balkanskimi državami. Tako bi izločili z balkanskih tržišč italijansko konkurenco. Ta načrt se v Italiji že izvaja: italijanska industrija avtomobilov in pnevmatik je že vsled močne nemške konkurence v težki krizi, tovarne Fiat bo najbrž uničila Alpska montanistična družba in Siemens-Schuckert. Tudi v tekstilni, kemični in metalurški stroki so dospeli mnogi italijanski zavodi v nemško posest, četudi so trdke na zunaj italijanske. V elektrotehnični industriji je Allgem. Elektrizitätsgesellschaft pod italijansko firmo domala uničila italijansko konkurenco, a berlinske velike banke so si zagurale del na eksploataciji italijanskega lignita. Italijansko-nemška pogodba, podpisana 28. pr. m., je ugodnejša za Nemčijo, ker je njena industrija mnogo zmogljivejša za eksport kakor italijanska.

Zanimivosti.

Grui zoper muhe. — Velikanski magnet. — Črni koral. — Oprezne banke. — Tekma golobov z aeroplanom. — Društvo debeluharjev.

Profesor viržinjske univerze, George Holmes je odkril neko vrsto kavinega grmovja, ki raste v državi Kentucky. To grmovje daje od sebe poseben strup, ki je muham smrten. Nekaj takih grmov je poslala ta univerza na agrikulturni departement v Washingtonu, ki bo napravil ponovne preizkušnje. Če se bodo ti poizkusi obnesli, bo mo vrgli vse muhovnike, mreže in druge take priprave za uničevanje muh med staro šaro.

V Londonu so napravili to dni poskuse z največjim magnetom sveta. — Magnet je namenjen za dviganje potopljenih ladij ter lahko na enkrat dvigne 30 tisoč ton železa. Pri poizkusu so vrgli v morje 2 in pol tone železa, katere je magnet dvignil 36 sežnjevisoko iz morja. Razentega trde, da ima magnet še druge lastnosti, ki bodo v tehniki mnogo koristile.

Znani raziskovalec Tullio Patsori je našel v Rdečem morju v globočini 17 metrov črne koral. Kakor znano, so koralji živa bitja, ki žive na dnu morja. To so prvi črni koralji in so bili dosedaj neznani.

Večje angleške banke zahtevajo v zadnjem času od onih, katerim otvorijo svoj depot, ne samo podpis, ampak tudi odtis prsta. V začetku so se nekateri tega branili, a kmalu so se tudi tej »no-

vosti privadili. Na podlagi slik se ni mogla vedno točno določiti identiteta lastnikov depotov, ker so slike čisto slične; na podlagi odtiskov prstov pa je vsako zamenjanje nemogoče. Tega načina so se Kitajci že davno posluževali v sodnijskih zadevah v svrhu razpoznavanja ljudi.

Američani so se hoteli prepričati o hitrosti aeroplanov ter so v to svrhu vprizorili tekmo med golobi in aeroplani. Pokazalo se je, da so aeroplani hitrejši. Aeroplani so se dvignili 10 minut za golobi ter so rabili za 722 milj dolgo pot 5 ur 33 minut. Golobi so dospeli na določeno mesto šele drugi dan.

Pred vojno je obstajalo v Parizu društvo ljudi, ki so morali biti težki najmanj 100 kg. ter se je nazivalo »društvo 100 kg.«. V času svetovne vojne je društvo vsled pomanjkanja — debeluharjev razpadlo. Po vojski pa so se ljudje začeli zopet rediti ter se je društvo zopet ustanovilo. Predsednik društva tehtja 178 kg 73 dkg. V društvo se sprejemajo tudi ženske, ki imajo najmanj 100 kg. Zanimiv mora biti pogled na te debeluharje.

Prepoved alkoholnih pijač.

Kakor smo že javili, je ministrstvo za narodno zdravje predložilo zakonodajni skupščini načrt zakona za pobiljanje alkoholizma. Brezdvomno je boj proti alkoholizmu in pijančevanju opravičen in bo res treba podvzeti vse mere, da se pijančevanje, ki se je osobito po vojni tako zelo razpaslo, ustavi in prepreči. Dvomimo pa, da se bo to dalo doseči z zakoni in odredbami. Naše ljudstvo ni ravno vajeno, naredbe točno izpolnjevati in znano je, da se ravno naredbe policijskega značaja sploh ne smatrajo za resne. Drugič pa se dajo socialni in ekonomski problemi sploh težko rešiti. Enako bo z zakonom zoper pijančevanje. Tudi v Zedinjenih državah so zakonitim potem prepovedali točenje alkohola ter so to naredbo rigorozno izvrševali, a kljub temu danes tam tiho tapstvo z alkoholnimi pijačami — najlepše ovete. Tudi pri nas ima skoraj vsako doma stiskalnice ali kako drugo večje ali manjše napravo za pripravljanje vina in drugih pijač ter si ga torej lahko doma napravi, kolikor hoče, grozdje in sadje pa lahko povsod kupi. Tega tudi ameriški zakon ne prepoveduje. Za pobiljanje alkoholizma je le dvojno sredstvo: odgoja v šoli in zunaj šole in strogo kaznovanje pijancev. Pijančevanje mora prenehati. Vsak, kogar se zaloti pijanega in pa dotični gostilničar, pri katerem se je vpijanil, se morata najstrožje kaznovati. Na ta način bi bila lažja kontrola in olajšano delo oblastem. Predpisi o zabrani točenja alkoholnih pijač bi se morda dali nadzorovati v mestih, a nikdar na deželi, kjer bi ostalo, kakor je sedaj. Pri tem zakonu se je pa treba končno tudi ozirati na vinogradnike. V vinskih krajih naše države žive mnogi samo od vinogradov in bi bili občutno prizadeti, ako bi se točenje opojnih pijač popolnoma

sta. To je težka zadeva, ker pridejo v poštev razni sloji inteligence, razne zmoglosti razumevanja in razni okusi.

Lahko je pač v mestu, kjer obstoja gledališče že desetletja, kjer imajo ljudje izvestno gledališko vzgojo, kjer se vsak večer kar pulijo za vstopnice. — Težko pa je vprašanje gledališča, ki se še le kreira. Uprava takega gledališča mora na nek način žonglirati, loviti v mrežo ljudi, katerim je žal izdajati za umetniški večer toliko denarja, kolikor ga izdaja za čisto vina. Taka uprava mora podvzeti mnogo kompromisov s primitivnejšim intelektom.

Imamo dve smeri: privleči maso in vpoštevati njen spremenljivi okus v najširjih mejah umetniške dopustnosti. Razentega pa z vzgojo, z neko linijo, ki se dviga od nižjega k višjemu, položiti temelj bodočim brezprekornim produkcijam. Toda časa ne sme izgubljati. Na koncu vsake sezone mora uprava notirati stalni napredek. Glavno pa je, pridobiti si vse simpatije publike in jili primerno negovati kot svoj najdražji biser. Da bo to uspelo, se uprava ne sme takorekoč — v trdnjavo

prepovedalo. Zato bi se moral ta zakon tako urediti, da bi preprečil pijančevanje po gostilnah. Če bomo enkrat to dosegli, potem lahko preidemo k ostrejšim meram, katerim se bo potem vse lažje privadilo. Sicer je misel, zabraniti točenje alkoholnih pijač ob nedeljah in praznikih, zelo simpatična, bati pa se je, da ostane to samo naredba na papirju.

Dnevna kronika.

— **Kralja Aleksandra zopet ženijo.** „Politika“ javlja iz Rima naslednje poročilo: V tukajšnjih političnih krogih se živo komentira prihod nekega odličnega francoskega diplomata, ki ima zelo delikatno misijo. Trdi se, da imanalogo, da dobi od Vatikana dovoljenje, da francoska vojvodinja Izabela spremeni svojo vero. Vojvodinja Izabela, bodoča nevesta kralja Aleksandra, je rojena leta 1900 ter pripada eni najstarejših plemiških rodin Gizev, iz hiše Bourbon-Orleanske.

— **Hvaležnost nekaterih Rusov.** Te dni bodo izgnani iz naše države nekateri Rusi, ki so s svojim germanofilstvom delovali proti interesom naše države.

— **Skodljive posledice izvoza svinj.** Iz Hrvatske in Slavonije prihajajo pritožbe o posledicah prostega izvoza svinj. Trgovci pokupijo na vseh tržiščih svinje za izvoz, tako, da za domačo potrebo ostane premalo. Vsled tega se je v zadnjem času pojavilo pomanjkanje masti in slanice. Delavski in uradniški sloji so hudo prizadeti.

— **Podminirana cesta pri Trojanah.** V nedeljo sta dva orožnika patrolirala na cesti blizu Trojan ter našla, da je bila na nekem mestu popolnoma sveže posuta z gramozom. Ko sta odstranila gramoz in pesek, sta ugotovila, da je cesta na tem mestu podminirana. Dinamit je bil v zvezi z električnimi žicami, ki so bile napeljane približno 100 korakov daleč k bateriji, ki je bila skrita v nekem kozolcu. Z vsoto verjetnostjo se sklepa, da je bil pripravljen atentat na ministra dr. Kukovca, ki bi se imel peljati z avtomobilom preko Trojan v Celje, ki pa je odpotoval z vlakom. V ponedeljek zjutraj sta se odpeljala z avtomobilom čez Trojanje pokrajinski namestnik Ivan Hriber in minister dr. Spaho. Ako ne bi bil naklep preprečen, bi lahko postala žrtev atentata. Blaznost nahujskanih in podivjanih političnih klik narašča. Se javne ceste niso varne pred njimi. Tudi to je za menje, kako zastrupljeno je naše politično ozračje.

— **„Pettauer Vorschuss-Verein“** še vpišuje mariborsko okrajno sodišče v zadržni register, čeprav že davno več ne obstoja „Pettau“, torej tudi ne „Pettauer“.

— **Uspehi ljubljanskega velesejma** so se pokazali že prvi tri dni. Dopotovali so trgovci iz Srbije, Hrvatske, Bosne Hercegovine in Dalmacije. Sklenilo se je mnogo kupcij in navezali novi trgovski sliki, ki bodo gotovo važnega pomena za bodočnost. Dosedaj se niso poznali niti naši domači

ali se v zavesti svoje superiornosti povzpeli na Olimp, ampak mora stati v ozkem in prijateljskem stiku z občinstvom. Zato jo morajo žurnalisti podpirati in ji dajati v dnevnih listih prostor, v katerem bo lahko občevala s publiko, naznanjala ji svoje načrte itd. Novinarji morajo spremljati delo gledališča s kritiko. Toda ta kritika mora biti drugačna, kakor ona pri starih, že davno uvođenih gledališčih. Ta kritika ne sme samo ozmerjati režiserjev igrancev in uprave. Ako misli, da je gledališče na napačni poti, naj kritik upravi snoroči ustmeno, ker mora tako in tako biti žnjo v zvezi ter jo podpirati s svojimi eventualnimi predlogi. Novinska kritika ima dolžnost, nepoučeni javnosti raztolmačiti pomen gledališke vprizoritve, avtorjeve namene; seznaniti jo s pomenom raznih simbolov, posebnih gest, mimike, raztolmačiti ji inscenacije, draperije, stile, podatki zgodovinske komentarje itd. ter steni ustvariti v mestu nekak gledališki mentalitet. Uprava mora izdajati gledališki list. Režiserji in scenografi se morajo držati v vsem realizma. Ne smejo se spuščati niti v ekspresionizem, še

trgovci. Tako pripoveduje „Jutro“ o zanimivem slučaju, da je neki mariborski trgovec kupil na ljubljanskem sejmu od neke mariborske tvornice več vagonov blaga, ki ga trdka sama izdeluje in za kar je mariborski trgovec zvedel šele na ljubljanskem sejmu. Podobnih slučajev bo več. Koliko trgovcev iz Srbije in drugih pokrajin naroča iz inozemstva ono blago, ki se izdeluje v lastni državi! Dosedaj je bilo med posameznimi pokrajinami premalo stikov; odslej bodo trgovski in industrijski krogi dobili vsaj približen pregled čez ono, kar v državi produciramo in s čimer trgovimo.

— **Nabiralni vozovi na progi Maribor—Beograd.** Da se ustreže vsem zahtevam trgovskih krogov in izogne številnim reklamacijam ter uredi redni promet z manjšimi pošiljkami, se uvede na progi Maribor—Zagreb—Beograd nabiralni vagoni.

— **Politična razprava pred ljubljansko poroto.** Dne 3. t. m. se je vsela pred ljubljansko poroto razprava proti odgovornemu uredniku „Slovenca“. Tožil ga je dr. Milko Brezigar, kateremu je „Slovenec“ po znani navadi klerikalne žurnalistike kradel čast in poštenje pred javnostjo. Dr. Brezigar je bil od avstrijskih oblasti preganjan in obtožen veleizdaje. Pozneje, ko je bil nastavljen kot uradnik pri Žitnem zavodu, je bil v zvezi z našimi emigranti v inozemstvu in z domačimi antantofili. Dočim so klerikalni listi ta čas bujskali na vojno proti Srbom in navduševali naš narod za prelivanje krvi v korist največjim tiranom Slovanov, so mladi napredni idealisti postavljali svoje življenje na kocko, da pripomorejo k svobodi našega naroda. Ravno isto časopisje danes z drugimi sredstvi in na nov način ruje proti jugoslov. nacionalizmu in dolži naše ljudi raznih nečednih dejanj, samo da jih osramoti pred neuko javnostjo. Tako je bilo tudi v slučaju g. dr. Brezigarja. Klerikalci so mu očitali, da je izrabil svojo pozicijo pri Žitnem zavodu in si nakopičil premoženje. S tem so ga hoteli predstaviti kot političnega sebičnega, ki skrbi samo za lastni žep. Tekom porotne razprave pa se je doglalo njegovo nesebično, v takratnih razmerah skrajno nevarno protiaustrijsko delovanje. Živel je na Dunaju tako skromno kakor berač. Ta slučaj klerikalne časti kraje kaže v jasni luči vso podlost tzv. »katoliške« politične morale. Sodišče je dalo g. dr. Brezigarju in z njim vsem onim idealistom, ki so se žrtvovali za resnične narodne interese, sijajno zaščeno. Klerikalni odgovorni urednik Moškerc je moral podati izjavo, da se je z očitki, ki jih je naperil „Slovenec“ proti dr. Brezigarju, delala krivica in da se v tem smislu, kolikor je v njegovi moči, ne bo več pisalo. Zanimiva pa je obtožbenca izjava, da je vse stvar zadeva SLS in ne uredništva. S tem je dobila svojo lekcijo tudi klerikalna stranka, ki namenoma dela krivico, da škoduje političnemu nasprotiku. In ta stranka še vpije, da je »vera v nevarnost«. S slučajem dr. Brezigarja je bila postavljena tzv. katoliška žurnalistika v Sloveniji zopet enkrat

manj pa v eksperimentalno reševanje raznih sodobnih sceničnih problemov.

Glavni del repertoarja mora vsebovati zdravo komiko in globoko tragiko. (Die Masse will laehen und weinen!) Uprava mora imeti finančno talentiraneega tajnika, kajti čim lažje so finančne zavoda, tem večja je njegova delovna možnost. Reakcija na uspeh je materijalna pripomoč, ki jo občinstvo daje s proste volje. Kadar občinstvo upravo izdatno podpomore, tedaj to pomeni, da so simpatije dosežene in da bo kmalu omogočeno vzvišenejšo delo. Inszenacije morajo biti povsem in vedno nove, kar pa ni vezano na prevelike stroške, ako se stare dekoracije preslikajo v nove. Celo gledališče mora biti obdano z nekakim nimbo, celo portir mora imeti rdeči pas in palico z zlato kroglo.

Igralci morajo simpatizirati in harmonirati z upravo in zaeno žnjo pozitivno delati za uspeh. Odlojne in razširne so znane gledališke intrige, ki bi ne smele nikdar presopiti kulis in prid v javnost!

M. E. Godovsky:

Gledališče in javnost.

Pretekli so dnevi Akropole. Iztočne bajke žive edino-le še v knjigah. Kruti realizem tlači Evropo. A vendar — eppur si muove — vendar se vrti, vendar gremo dalje! To pa morda samo vsled tega, ker je Evropa od danes ohranila izvestni kvantum idealizma. In četudi je majhen, četudi se javlja samo včasih, mogoče samo, ko se zvečer zapirajo roleti trgovin in vrata pisarn — mi vemo, on je vendar tukaj!

Izmučeni živci, duša, pred katero gredo samo številke, samo vsote dobička in izgube, zahteva zvečer odpočitka v gledališču ali na koncertih. Skrijejo se dnevne skrbi in utonejo v umetnosti. Knjige se čitajo manj, ker črke utrudilo. Ugodneje je sedeti v parterju ali loži.

Tako je gledališče postalo edini nosilec tiste trohice evropskega idealizma. In v tem je baš njegova kulturna važnost, v tem leži njegova neobhodnost.

Zato gledališče mora privleči čim večjo maso, mora postati ljubimec me-

na sramotni stol! Sicer pa ni težko uganiti, čemu bivši Habsburžani sipljejo ogenj in žveplo na biveše »veleizdajalec«: vuk svojo dlaku menja, ali ču-di nikada. O tem priča vsa klerikalna politika.

— Kongresa našega učiteljstva, ki se je vršil 3. in 4. septembra v Rogaški Slatini, se je udeležilo nad 700 učiteljev in učiteljic. Kongres je vodil poverjenik UJU g. Jelenc. Strokovni tajnik je podal poročilo, da šteje pokrajinski odsek UJU 21 okrajnih društev z 2410 člani. Poročal je o ureditvi raznih stanovskih zadev. Nato se je debatiralo o novem projektu šolskega zakona. Odseki so podali svoja poročila o dosedanjem delovanju in smernicah bodočega dela. Sklenilo se je, vložiti tožbo proti „Slov. Gospodstvu“, ki je psoval učiteljstvo s „špijoni“ in ga obdolževal vohunstva v prid davčnim uradam. Učiteljstvo je nardušeno sprejelo tudi parolo: Kdor učitelj, ta Sokol. Kongres je bil zaključen z državno himno. Naše učiteljstvo je pokazalo, da stoji trdno na braniku naše nacionalne in državne ideje. Čast vzgojiteljem slovenske mladine!

— II. kongres jugoslov. zdravnikov v Zagrebu. Včeraj, dne 5. t. m. ob 9 uri se je otvoril v Zagrebu II. kongres jugoslov. zdravnikov za operativno medicino. Otvoritve se je udeležil tudi pokrajinski namestnik Demetrovič. Zvečer se je na čast gostov vprizorila v gledališču opera „Vesele žene vindzorske“.

— Revizija na češko-avstrijski meji. Kakor poroča „Prager Tagblatt“, se vrši revizija potnih listov in priljage na češko-avstrijski meji v Gmündu od 1. septembra naprej v vagonih. List povdarja, da se vrši revizija na ta način vsled dogovora med predsednikom Masarykom in Hainischem.

— Iz Gornje Radgone nam pišejo: Že dolgo so vladale na naši meji nevzdržne razmere. Kakor da živimo v »starih dobrih« časih, so zabijali gornjeradgonski »špijarji« v radgonske kavarne in Nemci obratno v naše gostilne. Razlika je bila v tem: naši so bili onstran meje vsi ponižni in v svoji skromnosti govorili nemško, Nemci pa so se pri nas oblasno razšopirili ter v nemškem jeziku žalili naš narod, našega kralja, našo državo. Sedaj smo dobili na mejo energičnega obmojnega komisarja v osebi g. Karabajića. G. komisar se ne spušta v kompromisarske stike z radgorskimi Nemci, ampak pozna v vseh slučajih samo zakon in državne interese. Ker imajo radgonski Nemci celo vrsto naših ljudi na svoji »črni listi«, je tudi g. komisar prepovedal nemškim hujšakom vstop na naše ozemlje. Med njimi je tudi znani radgonski pek G., ki je v naših gostilnah nesramno žalil pokojnega kralja. Odo-bravamo postopanje g. komisarja in mu želimo, da bi s svojo energično roko pometel našo mejo in nančil tako radgonske Nemce kakor nekatere naše lokalpatrijote, da dela Mura mejo med dvema neodvisnima državama.

Mariborske vesti.

Maribor, 6. septembra.

— m Minister dr. Kukovac priredi v sredo, dne 7. septembra ob 20. uri zvečer v dvorani Narodnega doma sestanek somišljenikov demokratske stranke, na katerem bo govoril o vseh važnih vprašanjih notranje in zunanje politike. Sestanek se vrši pri mizah in pozivljamo somišljenike, da agitrirajo za številno udeležbo. Dobrodošlo je tudi ženstvo, ki se zanimala za javna vprašanja.

Kraj. org. JDS.

— m Minister za socialno politiko dr. Kukovec dospe v Maribor 7. t. m. z brzovlakom ob trideset na 15. uro popoldne. Takoj na to sprejema na okrajnem glavarstvu deputacije delavstva in drugih organizacij, ki so podrejene njegovemu delokrogu. V četrtek popoldne otvori gospod minister obrtno razstavo ter zapusti Maribor popoldne istega dne.

— m Minister za trgovino dr. Spahio pride v Maribor. Minister za trgovino pride danes na svojem inspekcijskem potovanju po Slovaški tudi v naše

mesto. Včeraj je bil v Savinjski dolini in v Celju ter je prenočil v Rogaški Slatini. Danes nadaljuje svoje potovanje proti Mariboru. Minister je povsod stopil v stike s trgovskimi krogi in delavci ter se zanimal za njih gmojni položaj.

— m Poštnemu ravnateljstvu v album. Notica, ki je izšla pred par dnevi pod tem naslovom, se tiče samo gospodične pri blagajni. Toliko v pojasnilo.

— m Vrnite knjige ljudski knjižnici! Kljub ponovnim pozivom še nebroj izposojevalcev ni vrnilo knjig v Ljudsko knjižnico. Knjižnica se na novo ureja in bo mogoče ureditev izvesti le tedaj, če izposojevalci vrnejo knjige. Zato bo vodstvo knjižnice primorano ev. s pomočjo sodnije knjige izterjati. — čeprav bi bilo to žalostno spričevalo naše kulture. Knjige se lahko vračajo vsak dan od 18. do 19. ure in tudi v četrtek dopoldne.

— m Kubanski kozaki, ki prirede v četrtek v Narodnem domu svoj umetniški koncert, so kozaki po svojih nošah, po srcu in grlu pa pevci-umetniki, ki nam bodo pričarali vso poezijo in nacionalno čustvovanje daljnih ruskih step, lepih kavkaških gora, šum Tereka in smeh gruzinskih lepotic. Iz bogatega programa navajamo samo par točk: „Kozaska pesem v spomin mrtvemu atamanu“, „Volga, Volga...“, „Zakuvala ta siza Zarulja“ (tožba Kozakov v turškem ujetništvu), „Molitev Samilja“ (muzična slika o bitki za neodvisnost Kavkaza 1854). Pojejo tudi naše jugoslov. pesmi, med njimi srbski marš „Tamo daleko“ itd. Kdor hoče v svojem srcu občutiti dih daljnega, skrivnostnolepega Vzhoda, naj ne zamudi koncerta kubanskih kozakov.

— m Vstopnice za ruski koncert kubanskih kozakov se dobe v trgovini Höfer v Solski ulici in v trgovini Zlate Brišnik v Slovenski ulici.

— m „Moč uniforme“. Vsi gospodje in gospodične, ki sodelujejo pri tej igri, se naprošajo, da se zanesljivo udeležijo vaje, ki se vrši danes (torek) ob 20. uri (8. zv.) v veliki dvorani Narodnega doma.

— m Opeka ga je zadela. V ponedeljek popoldan so se igrali otroci na dvorišču v Splavarski ulici št. 6, kjer so zidari popravljali hišo in streho. Pri tem je padla s strehe srešna opeka ter zadela 12letnega Vilkota Vezjak na glavi in ga občutno ranila. Rešilni oddelek mu je podelil prvo pomoč.

— m Padel pod voz. Večkrat smo že na tem mestu povdarjali, kako neumestno je puščati otroke, da se igrajo na cesti. Ne-le, da ovirajo promet in s svojimi večkrat neprimernimi igrami motijo pasante, ampak so tudi izpostavljeni nevarnosti. Vsa svarila so brezuspešna! Se-le nesreče morajo izučiti. Tako se je v nedeljo popoldan na Koroški cesti igrala gruča otrok. Po cesti je pripeljal izvošček Krainz z enovprežnim osebnim vozom ter zadela ob 10-letnega Milana Koričnika, ga podrl na tla in povozil. Le naključju se je zahvaliti, da se otroku razen par odtin in manjnevanih ran ni zgodilo kaj hujšega. Pribiti pa moramo, da prejšnja mestna policija ni trpela, da bi se otroci igrali na cesti, sedaj pa stražniki čisto mirno opazujejo igrajočo mladino — sredi ceste.

— m Posledica pljančevanja. Pri naborih je že od nekdaj grda navada, da se fantje „vproslavo“ tega pomembnega dne vpijanjo. Le tu in tam opazimo kakšnega treznega mladeniča, pa še ti po dovršenem presledu pridno „namakajo“. Tudi tapetnik Ernst Bubak v Vetrinjski ulici je mislil, da mora ta dan „primerno“ obhajati ter je pridno praznil kozarce. Pozneje je hotel še v Veliko kavarno. Vsled preveč zavžitega alkohola pa je dobil na stopnicah srčni krč in rešilni oddelek ga je moral prepeljati v bolnico. Tako je nameravana proslava žalostno končala.

— m Državna posredovalnica za delo, podružnica Maribor sporoča, da se je v času od 1. januarja do 31. avgusta 1921. poslužilo zavoda 8077 strank, in sicer 3766 delodajalcev in 4311 delotemalcev. V teh 8 mesecih je bilo posredovanih (nakazanih) 1575 služb. Državna posredovalnica posreduje delo in službe vsake vrste brezplačno v vse kraje naše države. Posreduje delo tudi večjim skupinam zidarskih, tesarskih, gozd-nih, poljskih in drugih delavcev in na-

kazuje služkinjam in poslom sploh do-bra mesta pri uglednih družinah po celi državi.

— m Obrtno gibanje v Mariboru. Mesece avgusta 1921. so bile izdane sledeče obrtne pravice: Alojzija Fras, Plinarska ulica 19, šivilja; Cecilija Sovič, Cankarjeva ul. 10, izdel. belega perila; Alojzija Čeh, Ruška cesta 2, branjarija; Josip Serec, Aleksandr. cesta 36, kavarana; »Svetla« elektr. teh. podjetje centr. Ljubljana, Gosposka ulica 20, trg. z elektr. predmeti na drobno; tvrdka Josip Münzer, Aleksandr. ces. 55, spedičija; Viktor Močivnik, Kežerjeva ul. 9, krojač; Gjurin Vjekoslav, Jurčičeva ul. 9, brivec; Miloš Osef, Aleksan. ces. 45, trg. z meš. blagom; Jagodič Blaž, Aleks. ces. 45, tapetnik in dekor.; Ivan Gerlišch, Mlinska ul. 21, trg. z vinom; Hilda Pavlišek, Frankopanova ul. 39, fotografska obrt; Franc Ambrožič, Mlinska ces. 37, slikar in pleskar; Josipina Bonča, Tržaška cesta 45, branjarija; Ivan Hönigmt, Meljska ces. 10, gostilna, Tvrdka »Celeritas« Aleks. e. 35, spedičija; Srečko Pihlar, Gosposka ul. 5, trg. z mešanim blagom.

— Velika kavarna. Danes zvečer koncert salonske godbe prof. Kubička. 1253

I. obrtna razstava v Mariboru.

Delo na razstavnem prostoru zelo dobro napreduje. Slovesna otvoritev se vrši nepreklicno v četrtek ob 9. uri, ktere se udeležijo vsa merodajna zastopstva oblasti in korporacij.

Občinstvo se opozarja, da je vstop k otvoritvi dovoljen le vabljenim, takoj po izvršeni otvoritveni slavnosti pa tudi drugemu občinstvu.

Predmeti, kateri bodo razstavljeni na »I. obrtni razstavi« v vseh 6 prostorih poslopja Götzove dvorane, predstavljajo vrednost čez 4 milijone kron. Če pomislimo, da je bil pogoj za to razstavo, da morajo biti vsi razstavni predmeti izdelani v lastnih delavnicah malega obrtnika, je to naravnost krasen uspeh našega malega obrtništva.

Slov. nar. gledališče.

Dramatična šola Nar. gledališča. Pouk se vrši danes, dne 6. septembra ob 19. uri (7. uri zv.). — Mesečnina 40 K se sprejema ob uradnih urah v pisarni Nar. gledališča.

Sokolstvo.

o Sokol v Mariboru ima svojo društveno pisarno v Narodnem domu v pritličju. Uradne ure so začasno vsak četrtek od 18. do pol 20. ure in vsako nedeljo od 10. do pol 12. ure. V tem času se izdajajo sokolske legitimacije in znaki. Istotam se sprejema članarina in naroča sokolski tisk (knjige, brošure, razglednice, koleki itd.) ter dajejo vsa navodila in informacije, kar se tiče sokolske organizacije.

Kino.

1. Mariborski bioskop. Sredo, četrtek in petek se bode predvajal drugi Pina Menichelli film „V vrtu radosti“. V glavni vlogi Pina Menichelli, prva igralka v „Fužinarju“. „V vrtu radosti“ je velika pretresljiva drama iz življenja velikega pisatelja Julija Morissa. Četrtek, petek, soboto in nedeljo se bode predvajalo poleg običnega programa še Pogrebne svečanosti Nj. Vel. kralja Petra I.

Kultura in umetnost.

K otvoritvi II. umetnostne razstave v Mariboru.

Zeljno se ozira popotnik v tuji deželi sredi temne noči po prijazni luči, ki mu zamiglja iz daljave kakor zvezda vodnica, da umeri proti njej svoj trudni korak, v varno zavetje, kjer najde mir in počitek. V težki vsakdanjosti in pusti praznoti se ozira tako naša duša, hrepenča po žarku višje luči, po blaženem cilju človeškega duha od vekov v veke, po večni lepoti, viru življenja in kreposti.

Sredstva pa in pot, ki vodi do tega vi-sokega smotra, zadovolji naše hrepenenje in uteši dušo, je božanska umetnost.

Razveselil sem se, ko sem zvedel, da se pripravlja v Mariboru II. umetnostna razstava. Obenem pa se mi je dvignil v srcu velik dvom. Nisem dvomil nad mladima umetnikoma, pač pa nad teboj, prijatelj, ki vstopiš v svetli hram nepraviljen, s skepsom v srcu in ne da bi si očistil svojo dušo. — Globoke so tajnosti lepote, ki ti jih podaja umotvor; umetnik izraža v njem to, kar živi v njegovi duši sami, ne v predmetu, ki ga je oblikoval. Ali boš videl, kar je nevidnega očesu površnega opazovalca, ono prečudno notranje življenje in zaklade prirodne globine in čarobnosti iz dalje v daljo, ki jih sluti in občuti umetnik? Nikar ne prestopi praga s predsodki v srcu, temveč z namenom, da spoznaš umetnikovo dušo. In ko zatrepečejo v tebi strune v ubranih akordih in se oglase tajne melodije, tedaj si umetnika raz-umel in tvoja duša se bo radovala, da more doumeti in čustvovati.

Zadnje desetletje je prineslo v slikarstvo marsikaj novega. Duša se je pričela otresati tesnih okov in je zahrepela kvišku. Danes kaotična in izstradana Rusija koraka v kulturnem oziru pred nami, da ne govorim o Nemcih in drugih narodih. Ta duševni preobrat ne more iti mimo nas, čeprav smo bolj počasni in se še obotavljamo. Toda, ali je vse dobro, kar nam nudi nova struja? Napredovanje v umetnosti, kakor v duševnem življenju sploh, je boj, ki uniči slabe izrastke sam ob sebi. Ko pa se vihar poleže, tedaj se uveljavi in ostane le to, kar je dobro. Duševno življenje da vsaki dobi svoj pečat in zgodovina nam kaže njen značaj. Ob vsakem takem novem pojavu seveda ne manjka nerazumnih kričavev obeh ekstremov; eni na vse grlo hvalijo vsevprek, drugim pa je vse zanič! Umetnik pa gre svojo pot naprej in se izpopolnjuje, ne zme-nivši se ne za ene, ne za druge. Kdo je v začetku cenil in razumel Cankarja in kaj nam je danes!? Hodil je pred nami in mi smo capljali za njim, izpodtikaje se ob vsako malenkost, ker nismo videli jasne luči. Ali ko se nam odpro oči, tedaj pride spoznanje in v tem hipu zagledamo umetnika daleč pred nami. Tedaj pospešimo korak, počasneji in zaspanci, da bi dohiteli, kar smo zamu-dili. Ali ga dohitimo?

Nova doba je dokazala, da stare oblike umetniku niso več primerne in zadostne, da bi mogel vliiti v sliko svoje duševno življenje, zato si išče novih. Pravemu umetniku vzbujajo čustvo nove ideje, ki jih nosi v svoji duši, katera trpi in ječi, dokler se ne izlije v nov umotvor, posluževaje se pri tem oblik, ki jih narekuje vsebina nezavedno, po notranji sili.

Nisem mogel dočakati, skrivaj sem se ukradel v razstavne prostore. O „Križ na gori“, ki sem te prvega zagledal v drugi sobi, ko sem se vstavil na pragu. Zakaj je tako strma in s krvjo oškropljena pot, ki vodi k tebi in zakaj štrle nad teboj gola drevesa in čemu čudovita luč, ki te obdaja? Ali si cilj mojega srčnega hrepenenja, ali si bolest v duši, ki jo zmaga krepka moč narave? In „Kalobška cerkev“ v prvi sobi! Odkod ta bela svetloba vsepovsod, celo na strelah siromašnih koč? Ali ni to rajski odsev priproste duše, njena blaženost in sreča, ker je našla tu tolažbo in mir, ki ga svet ne more dati! — Ciklus „Pod klancem“ je kmečko življenje v naravi. Pod hribom na strmini razdrapan bajte, njh vzdihljaji, skrb in hrepenenje. Iz akorda v akord izlivajoča se čustva. Cerkev „Sursum corda“, molitev in hrepenenje, v tajni luči kvišku moleči zvonik in vsa pota silijo kvišku, kvišku!

Končujem s Tratnikom: Bistvo umetnosti ostane večno isto, kot je narava ista; njen duh veže njeno preteklost s prihodnostjo, nje oblika pa se izpreminja, kot se izpreminja zunanost življenja! Tomčev.

— o —
x »Helena« povest znane slov. pisateljice Marije Kmetove je izšla v lični knjižici. Založila in izdala jo je »Zvezna knjigarna« v Ljubljani. Cena lične vezani knjižice je 28.— K. broširani 24.— K. Segajte pridno po knjižici in jo kupujte.

Sport.

: Maribor : MAK 4:0 (1:0). Minulo nedeljo je premagal „Maribor“ Mariborski Atletik klub z 4:0 Igralo se je precej živahno. „Maribor“-ovi napadalni črti manjka strel na gol. MAK je bil navezan po večini na obrambo, Sodnik g. Osebek.

: Velike mednarodne tekme se odigrajo v sredo 7. in v četrtek 8. t. m. Gostuje „Grazer Amateur-Sportklub“. Prvi dan igra proti S. V. Rapid, drugi dan pa z I. SSK „Maribor“. Grazer Amateur-Sportklub je premagal minulo nedeljo „Ilirijo“ v Ljubljani z rezultatom 5:2. Začetek je za oba dni določen na 17. uro.

: Boks match se vrši v četrtek 8. t. m. v Ljudskem vrtu. Borita se slovita graška bokserja Vrbancič in Rosse. Ker je to prvi boks match v jugoslovanskem Mariboru se pričakuje po vsestranskem zanimanju sodeč, veliki poset. Pričetek ob pol 17. uri pred nogometno tekmo na Mariborovem igrišču.

: Prvenstvena tekma med Svobodo in S. K. Ptuj se vrši v nedeljo dne 11. septembra v Ljudskem vrtu na Rapidovem igrišču. Pričetek točno ob pol 4. uri popoldne. Nasprotnika, ki se v močeh ne nadkriljujeta dosti, bosta gotovo napela vse svoje sile, zato obeta biti igra precej zanimiva, nakar obiskovalce športnih prireditev že danes opozarjamo. Igra se vrši ob vsakem vremenu.

Izpred sodišča.

Maribor, 3. septembra

Včeraj se je vršila pred tukajšnjim okrajnim sodiščem zanimiva razprava proti pekovskemu pomočniku Artiču, doma iz varaždinske okolice, ki se je moral zagovarjati radi raznih tatvin. Artič je služboval pri nekem peku na Pragerskem. Pastorka tega peka, 14 letno dekle, je bila zaljubljena v učiteljskega B. Poezijo te mlade ljubezni je prekinila njena mati in prepovedala B-u vse stike z zaljubljeno hčerko. Ker pa se Amor ne da ugnati z absolutističnimi dekleti izkušanih mamic, je tudi v teh srcih plamtela ljubezen „kakor bi nič ne bilo“. Boginja usode pa si je dovolila zelo neumesno šalo in je ponesbila Amorja v pekovskem pomočniku Artiču. Dekle je namreč najelo Artiča, da je prenašal zaljubljena pisma. Artič pa najbrž ni imel preveč spoštovanja do ljubavnih skrivnosti in je pisma odpiral. V nekem pismu, ki ga je pisala žalostna deklica svojemu fantu, je našel, da mu ponuja denar če ga počebo. To priliko je Artič nesramno izrabil in najel nekega fanta iz okolice, ki mu je pisal slovensko pismo v katerem je med milimi ljubavnimi zdihi prosil, naj mu pošlje 150 K denarja. To se je tudi zgodilo; čez par dni je Artič pobasal 150 K v žep. Prvi prošnji so sledile druge; enkrat je potreboval za mleturo 400 K, da „podkupi profesorje“. Dekle mu je v vsem ustreglo in izdalo 970 K denarja, o katerih pravi ljubček njenega srca niti sanjal ni. Ob neki priliki je Artič „našel“ nekje zlat prstan in ga podaril zaljubljeno gospodični, češ naj ga pokloni B-u. Pri tem je izvalil od nje nekaj denarja, prstan pa zopet pobasal v žep, ko ga je dekle priložilo svojemu ljubavnemu pismu. Ni trajalo dolgo, pa je ta romanček dosegel svoj vrhunec. Iz teže idile se je razvila prava fragikomedija. Menda je zopet bila mati, ki je našla dekletova pisma in vpriporila velik škandal. Proti učiteljskemu B-u je bila vložena tožba radi izsiljevanja. Tudi dekle se je moralo zagovarjati pred sodiščem. B. je trdil, da je na stvari popolnoma nedolžen in da ni prejel nobenega denarja. Sodišče je dalo primerjati njegovo pisavo in ga končno rešilo obtožbe. Kmalu je prišlo na dan, da je krivec tega zapletljivega v neznem ljubavnem romanu pomočnik Artič. Spravili so ga v zapor ter poizvedeli tudi druge grehe, ki jih je imel na vesti. Bil je spreten tat, ki je kradel vse, kar je mogel ukrasti. Med drugim so našli tudi nenavaden orpus delicti — ženske hlače, ki jih je ukradel svoji gospodinj. Artič je na vojih službenih potovanjih napravil tudi precej dolgog v raznih gostilnah. So-

dišče ga je obsodilo na 5 mesecev, njegovega „tajnika“, ki je pisal ljubavna pisma, pa na teden zapora. Prva ljubezniva deklica ima tedaj zelo pust epilog. Nimajo vse deklice enake sreče.

Gospodarstvo.

g Pomankanje krme. Jugoslovanska borza piše: Letošnja suša je zelo zmanjšala našo žetev. Od vseli žitnih produktov je najbolj uspela pšenica. Malo ji je škodovala pomladanska suša, toda dobila je pravočasno potreben dež, ki je na dozorevajoče klasje zelo povoljno uplival. Največ pa trpe od suše krmila. Travniki so pri prvi košnji dali za 20—30 odst. manj kot laniško leto zaradi vročine spomladi. O drugi košnji ali otavi ni niti govora. Lahko trdimo, da je pridelek krme polovico manjši od lanskega leta. To je za naše gospodarstvo zelo poglobitveno! Naš kmet ima mnogo živine, gotovo trikrat več kot zadnja leta pred vojno. — Zato je naravno, da pri tako mali krmi tudi najboljši gospodar ne more preživeti svoje živine. Vsled tega padajo cene mesa in bodo gotovo še padale. Na velikem sejmu v Patrinju so plačali kupci za jalo vo kravo 2000 K, a še pred 2 meseci se je moralo dati za 6000 K. Kakšno škodo trpe vsled tega naši živinorejci, uvidi vsakdo, in ako upoštevamo, da bodo cene še naprej padale, potem gre ta izguba na milijarde. Da se temu odpomore, bi bilo treba dovoliti svobodno izvoz živine, brez carine in brez vsakih težkoč. O tem se je že večkrat razpravljalo. Narodni poslanci so zahtevali od vlade, da se olajša promet in opusti carina. To je dosedaj imelo le malo koristi, vse je ostalo kakor poprej, edino carina se je malo znižala. Temu pa je v veliki meri kriv poljedelec sam, posebno oni hrvatski, ki rnejo in podirajo naš državni aparat. Ta slučaj nam kaže, da to ker dela narod proti državi, dela proti sebi, ker narod je država. Evo, kje leži krivda! V začetku tega leta je bil odrejen popis živine in krmil. Takoj so seveda razni elementi nalagali narod, da se to dela radi davka in da bo vse zelo obdano. Na ta način so lagali narodu, da ne prijavi vseh krmil, ki jih ima v zalogi. Znano je, da je mnogo kmetov marsikaj zamolčalo, kar škoduje seveda njim samim. Zaman je pošel trud narodnih poslancev, zaman anketa gospodarskih društev, ki se zavzemajo za svobodno izvoz živine. Minister odgovarja, da ne more dovoliti izvoza, ker na podlagi zadnjega popisa ni v državi zadostnih množin potrebnih krmil. — Kriv je torej edino poljedelec, ker se ne zaveda dolžnosti, ki jih ima napram državi in samemu sebi! Dolžnost nas vseh je, da podpiramo državo pri vsaki njeni akciji, da ji gremo na roko in da ji ne mečemo polen pod noge, ker delajoči proti državi, delamo sami proti sebi.

g „Orient“ trgovsko spedijsko d. d. v Mariboru. Trgovci in industriji cele Slovenije, so si osnovali pred kratkim lastno „Trgovsko spedijsko d. d. v Mariboru“ pod imenom „Orient“ ter se tako osamosvojili: uvideli so namreč, da jim je to nujno potrebno, posebno ker gredo razne sped. tvrdke s svojimi prebiranimi cenami že v neskončnost. Izročeni so bili na milost in nemilost spediterjem in raznim carinarskim posrednikom. Z ustanovitvijo lastne sped. d. d.; ki je spojena z lastnim posredništvom, to prenehla. — Predvsem bo novo sped. podjetje znatno znižalo sped. tarife ter nudilo trgovcem in industrijem najrazličnejše ugodnosti. „Orient“ d. d. bo imela zvezo z vsemi trg. in industrijskimi centri v tu in inozemstvu. Zeleti bi bilo, da se brez izjeme vsi trgovci in industriji oprijmejo in poslužujejo lastnega podjetja, katero bo sigurno zastopalo le njih interese. S poslovanjem prične d. d. Orient v najkrajšem času in ima za to zagotovljeno prvovrstno in vsestransko izvežbo pisarniško osebje. Na razpolago bodo tudi obsežna skladišča spojena s industrijskim tirom juž. železnice.

Podpirajte Jug. Matico!

Ernest Eckstein:

Afrodita.

Roman. Prev. Rušan.

(Dalje.)

Kipar je spoznal v enem teh mladih ljudi, vitkega, razboritega Olara, ki je pri včerajšnjem pijančevanju v Kononovem dvorcu s svojim poročljivim smehom dražil Konona ter na ta način izzval one neprijetno prizore.

Ko se je Akontij približeval tej skupini, hotel videti, ni li tudi Nejera tu, se je obrnil Olor. Nejere ni bilo. Olor je izdal nasmeh, ki mu je zaigral na licu, da se je spomnil včerajšnjega dogodka. Uljudno je zrl par trenutkov v obraz mlademu umetniku, ki je nehote zaridel.

Akontij je stopal dalje. V desetih minutah je prišel na kraj, kjer so se po Koronidinem pripovedovanju shajali modeli. Bodisi, da so lepe Milečanke, o katerih je sanjal Akontij, spoznale, da je življenje v družbi veseljakov Kononove vrste koristnejše, bodisi, da se je v Miletu smatralo za sramoto, stati model za plačo. Kratkotrajno, bilo jili je zelo malo, ki so se tukaj sprehajale roko v roko. A tudi od teh ni bila niti ena primerna za Akontijevo delo. Dne so imele mehke, sanjave poteze Malo-

azijskih, druge zopet so imele pretrde črte ter bile k večjemu sposobne kot obrazi za Hero ali za Palado. Onega svežega, živahnega, okretnega bitja, ki ga je potreboval, ni mogel nikjer najti. Nazadnje, čez kake pol ure je prišla plavalasa Lakedemonka, ki je imela nekaj posebnega na sebi. Ta bi bila za njegovo svrhu izjemoma sposobna. Filida, ki se je svoje vrednosti dobro zavedala, je zahtevala tako visoko vsoto, da je Akontij takoj opustil svojo namero. Ni ji hotel ponuditi manje, ker bi tudi to presegalo njegova sredstva.

»Ste li ve edine?« je vprašal bližnjo, suhljato Rodanko.

»To se razume«, mu je odgovorila. »A dozdeva se mi, da je še nas preveč!«

Akontij je ostal še malo časa, ter zamisljen opazoval, kako se nekateri starejši umetniki pogajajo z devotkami, potem pa se je duševno nezadovoljen vrnil.

Ne daleč od marmornatega Kipa, ob katerem so cvetličarke prodajale rože, je zapazil velik naval ljudi.

(Dalje prihlj.)

Ne pozabi naročnine!

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Absolventinja trg. tedaja išče primerne službe. Naslov pošte uprava. 1812

Kupi se posestvo do 8 orlov zemlje, tudi z gostilno, v okolici mesta. Cenjene ponudbe na upravo lista pod št. 13099. 1309 2—1

Nekaj sobnega in kuhinjskega pohištva se proda. Slovenska ulica 36. 1813

Uspešne prošnje v ustanovanih, uradnih in drugih zadevah piše ceno anonima ekspedicijska Vršič, Vrbanova ulica 19. 1289 6—2

Ciril Hočevar

Marica Draksler-jeva

zaročena. 1315

Slovenski, 4. septembra 1921.

Plagajničarka

se sprejme

v trgovini za

živila

Jaš & Lesjak

MARIBOR

Solska ulica šte. 2.

Bukova drva

suha, 1 meter dolga, kakor tudi premog se dobi v vsaki množini na dom dostavljeno po nizkih cenah pri spedijski trdki F. & A. UHER, MARIBOR, Slovenska ulica 8. 1288 3—3

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je umrla dne 5. septembra ob 13. uri naša iskreno ljubljena mati, tašča in stara mati

URSULA FAGANEL

po kratki bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v 80. letu svoje starosti. Pogreb preblage pokojnice se vrši v sredo, dne 7. septembra ob 16. uri iz Kacijanerjeve ulice št. 22 na tukajšnji mirodvor.

Sv. maša zadušnica se boe brala v četrtek, dne 8. septembra ob pol 9. uri v frančiškanski cerkvi.

Maribor, dne 5. septembra 1921.

Josipina Kretič roj. Faganel, Katarina Faganel, hčerki. Anton Kretič, zet. Marija Kretič, nečakinja. 1311

Kdor hoče štediti, naj kupuje pri

Armbruster, Vetrinjska ul. 17.

Največja zbirka najnovjših modelov.

Dražba lova.

Lovska pravica krajevne občine Rožengrund se odda potom javne dražbe do 30. junija 1927 v zakup.

Ta dražba se vrši na uradni dan pri Sv. Lenartu v četrtek dne 13. oktobra 1921 ob 10. uri dopoldne.

Okrajno glavarstvo v Mariboru, 30. avgusta 1921.

Okrajni glavar: v. z. Mulaček s. r. 1310

Singer Singer Singer Singer

šivalni stroji

šivanke

nadomestni deli

strojno olje.

Velike pošiljatev iz Amerike dospela. Dobi se samo našli podružnici

Singer šiv. stroji Bourne & Co. Newyork

podružnica Maribor, začasno Dravska ulica 10.

Ugodni plačilni pogoji na obroke.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolo dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Poljsnila v pisarni: pri staniška ulica 2.